

דברות קודש

מאת
נ"ק מרן אדמו"ר שליט"א

פרשת וילך

נאטנא

©
כל הזכויות שמורות
ל'איגוד חסידי בוסטון' {ע"ד}
שע"י קהל 'קדושת פינחס' באסטאן
רח' נועם אלימלך 2 ביתר עילית.

להנצחות לדגל שמחה
או לעילוי נשמת
ניתן לשלוח מייל:
A0799326426@GMAIL.COM
058-325-4668

עיצוב וסדר:
א.י.ש. אשדוד
0527627127

פרשת נצבים תשפ"א

קידוּשׁא רבא בצפרא דשבתא

מדרכי הגשמייות לעניני רוחניות, דהנה החוטב עצים מורה על פעולה ומעשה אשר אח"כ אי אפשר עוד להחזירו למה שהיה, דכאשר נחטב העץ מגועו, שוב לא יתחבר עוד לקדמותו, משא"כ השואב מים, שאף אחר שכבר לקח את המים מן הבאר יוכל בכל עת לחזור ולשופכם למקורם ויהיו כבתחילה.

והוא הרמז בהוראת דרכי התשובה, שאף אם ח"ו נכשל האדם וחטא, מ"מ לא יעלה בדעתו שהוא בבחינה של חוטב עצים, היינו שאי אפשר לו עוד לתקן את אשר עוות, אלא לעולם דומה הוא לשואב מים, לפי שדרכי התשובה פתוחים תמיד לפני כל איש ישראל, וע"י תשובה שלימה יחזור האדם ויתקבל לפני קונו, ותערב עבודתו כבתחילה ממש, כדוגמת המים החוזרים למקום ברייתם ואין ניכר בהם כלל שום שינוי.

אתם נצבים היום כולכם לפני ה' אלוֹקֵיכם ראשיכם שכמיכם זקניכם ושוטריכם כל איש ישראל. מפכם נשיכם וגרך אשר בקרב מחניך מחוטב עציך עד שואב מימך (דברים כט ט-י).

ב"ק אא"ו מו"ר זי"ע אמר דיש לדקדק הטעם שנקט דווקא ב' אלו, 'חוטב עציך' ו'שואב מימך'. ופירש בדרך רמז על דרך חובת העבודה בימים אלו של חודש אלול, ימי התשובה אשר אנו עומדים בהם. דהנה האריכו ספרי המוסר לשלול טעם המתרפים לחזור בתשובה, באמרם כי לא יועיל להם עוד תשובה, כי רבה רשעתם, ולא יתקבלו עוד לרצון לפני ה' כבתחילה, ובאמת זה אינו כי אם עצת היצר כרי למנוע את האדם מלהתקרב אל ה' ולהתרצות לפני בוראו.

וכנגד זה נקט הכתוב 'חוטב עציך' ו'שואב מימך', והוא משל

אברהם לעשות לעצמו אות וסימן, באם העלמה היוצאות לשאוב תהיה גומלת חסדים היא אשר הוכיח ה' לבן אדוני (בראשית כד יד), כי בכוח גמילות חסדים תמתיק דינין דיצחק. נמצא ע"י אברהם בשעת העקידה נמתקו הדינים, וכמו כן ע"י רבקה.

והנה הראשון אשר מצינו בתורה שהיה חוטב עצים, לא נמצא כי אם באברהם, שנאמר (שם כב ג) ויבקע עצי עולה. וכמו כן הראשון שיצא לשאוב מים לא מצינו בתורה כי אם אצל רבקה. וזה שאנחנו נצבים ביום ראש השנה הנקרא היום כידוע (והר ב לב:), עיקר הכוח הוא לעורר מחוטב עצים עד שואב מימך, היינו אברהם ורבקה, להמתיק דינים דיצחק.

יעזור השי"ת שנוכה להתעורר בתשובה שלימה ולהיות בבחינה של 'חדש ימינו כקדם', ונוכה להמתקת הדינים, ועל ידי זה נוכה לכתובה וחתימה טובה, נחמת ציון ובנין ירושלים, עם ביאת גוא"צ בב"א.

וזהו מחוטב עצים, פירש שילך ויתרחק מן המחשבה של חוטב עצים, שאין לו עוד תקנה. ויבוא לבחינה של שואב מימך, שיתחזק בידעה ברורה שע"י התשובה יבוא למדריגה של שואב מימך, ובוה יתעורר ויתאמן אדם בכל כוחו לאחוז בדרכי התשובה כראוי וכנכון.

ולכן מוטל עלינו בפרט בימים נשגבים אלו שהם ימים המיוחדים לתשובה, להתחזק ולהאמין בכל לבנו כי הקב"ה יושב ומצפה לכל אחד מאתנו שישוב לפניו בתשובה שלמה. ואין זה נפק"מ מלפניו איזה חטא חטא האדם כי אם שישוב בתשובה ויפשפש במעשיו, ומכאן ולהבא יקבל עליו להיטיב דרכיו.

באופן אחר ראיתי בספה"ק אמרי נועם לפרש הענין שכתב התורה מחוטב עצים עד שואב מימך, שעיקר עבודתנו בימי ראש השנה הבעל"ט להמתיק דינין דיצחק כידוע. וידוע אשר נמתק פחד יצחק ע"י אברהם. וכמו כן השכיל אליעזר עבד

רעוא דרעוין

אתם נצבים היום וגו' (דברים כט ט).

כ"ק אא"ז מו"ר זי"ע אמר לבאר הפסוק אתם נצבים, על פי מה דאמרו חז"ל (שבת קד.) קושטא קאי שיקרא לא קאי, שאמת יש לו רגלים, משא"כ שקר אין לו רגלים, היינו שבאותיות אמת יש לכל אות ואות שבו שתי רגלים, משא"כ שקר אין לאותיותיו רק רגל אחד. וזהו אתם נצבים, את"ם אותיות אמ"ת ע"י אתם שהוא מידת האמת, תהיו נצבים ועומדים, ויהיה לכם קיום.

ודאיתי מובא משמו של הגאון רבי משה שמערנבוך שליט"א שאמר בשם הגרי"ז מבריסק זצ"ל בביאור מדת אמת, דלכאורה תמוה מהו המעלה בזה שהקב"ה שופט באמת ולא בשקר, ופירש הגרי"ז, שהקב"ה שופט בתכלית האמת, ואין אמת כמוה שמדוקדק מכל הצדדים, שבשעה שהקב"ה גוזר ייסורים על אדם, הוא לוקח בחשבון גם את עוגמת הנפש שיהא מזה למכריו וידידיו, ואם אין מגיע להם עוגמת נפש, אין הקב"ה גוזר דין רע על האדם, ולא כמידת בשר ודם מידת הקב"ה, ששופטי בשר

ודם דנים את האדם על פי מעשיו ואינם מתחשבים בעגמת נפש שיהיה לקרוביו וידידיו ממשפטו, אבל משפטי הקב"ה הם אמת לאמיתה ממש, ואין יוצא אפילו בתוצאה מהמשפט שום שקר, וזהו השבח שהקב"ה דן דין אמת.

כ"ק אא"ז מו"ר זי"ע היה רגיל לומר, שמפני טעם זה נוהגים לבקש ברכה מצדיק, דכשמגיע צרה על אדם, לפעמים זה בא לו מפני רוע מעלליו, וכשהצדיק שומע על צרה זו ומשתתף בצערו, העגמת נפש של הצדיק לא לקחו בחשבון כשגזר הקב"ה ייסורים על האדם, ולכן על ידי זה נתבטל הגזירה.

ויש לומר לפי זה שזה ביאור הכתוב אתם נצבים היום, את"ם, עם כוח של מדת האמת שבו הקב"ה דן את האדם, נצבים היום, יוכל האדם להינצל ולצאת זכאי בדינו ביום ראש השנה הנקרא היום כידוע (זהר ב לב:).

ויש לומר עוד על פי דברי הרמב"ם הידועים (הל' גירושין ב כ) מי שהדין נותן שכופין אותו לגרש את אשתו ולא רצה לגרש, בית דין של ישראל

היום, יוכל האדם להינצל ולצאת זכאי
בדינו ביום ראש השנה.

בספ"ה ק מאור עינים בפרשתנו מבאר
ענין מדת האמת, שאמת
הוא ראש תוך סוף, ראש נקרא האל"ף,
תוך הוא המ"ם, תי"ו הוא סוף
האותיות, כי יש כמה בני אדם
שלומדים, וכשקם מלימודו עושה כל
מה שהיצר הרע מעצו.

אך האמת הוא אם היה לומד באמת
שיקשר את עצמו בבורא ב"ה
באמת אז בודאי היה כך, כי אמת
הוא ראש תוך סוף כאמור, ראש נקרא
האל"ף, מה שמקשר את עצמו באלופו
של עולם ומכניסו בקרב, מ"ם הוא
תוך, כמאמר חז"ל (שבת קד.) מאמר
סתום מאמר פתוח, כי התגלות התורה
נקרא מאמר פתוח, ויש גם כן נשמה
דאורייתא, הוא הפנימיות, ונגלה
נקראים לבושי התורה וגופי תורה כמו
שאמרו חז"ל (אבות ג יח) הן הן גופי
תורה.

וצריך האדם לדבק את עצמו אל
פנימיות התורה בעת עסקו,
וזהו נקרא תוך, וסוף הוא שאף אחר
שיקום מלימודו וילך לסוף המדריגות,
דהיינו לישא וליתן בשוק במקום שיש
שם שני דרכים, ושם הוא הבחירה,

בכל מקום ובכל זמן מכין אותו עד
שיאמר רוצה אני, ויכתוב הגמ, והוא
גמ כשר. וכן אם הכוהו עכו"ם ואמרו
לו עשה מה שישראל אומרין לך,
ולחצו אותו ישראל ביד העכו"ם עד
שיגרש הרי זה כשר. ולמה לא בטל
גמ זה, שהרי הוא אנוס בין ביד עכו"ם
בין ביד ישראל, שאין אומרין אנוס
אלא למי שנלחץ ונרחק לעשות דבר
שאינו מחויב מן התורה לעשותו, כגון
מי שהוכה עד שמכר או נתן, אבל
מי שתקפו יצרו הרע לכבול מצוה או
לעשות עבירה והוכה עד שעשה דבר
שחייב לעשותו או עד שנתרחק מדבר
שאסור לעשותו, אין זה אנוס ממנו
אלא הוא אנוס עצמו בדעתו הרעה.
לפיכך זה שאינו רוצה לגרש, מאחר
שהוא רוצה להיות מוישראל, רוצה
הוא לעשות כל המצות ולהתרחק מן
העבירות, ויצרו הוא שתקפו, וכיון
שהוכה עד שתשש יצרו ואמר רוצה
אני כבר גרש לרצונו.

היוצא לנו מדבריו שבאמת לאמיתו
בעומק הלב של כל יהודי
הוא רוצה לעשות רצון קונו, וזהו אתם
נצבים היום, עם הכוח של אמת, שכל
יהודי בעומק הלב רוצה לעשות את
רצון בוראו באמת ולכב שלם, נצבים

ואומרו בכל הגוים וגו', פירוש בכח מענת היותו גולה ונידח בכל הגוים, ויאמר ללבו ראה מה גרמו מעשי הרעים, וידע כי רע ומר עזבו את ה', והוא אומרו והשבות אל לבבך במענת כל הגוים אשר הדיחך ה' שמה, וכאילו אמר כאשר הדיחך ה' בכל הגוים.

ובהמשך דבריו כתב להסביר הענין שבפרשת התשובה אנו מוצאים שלשה ענינים של תשובה, בתחילה כתיב (שם פסוק ב) ושבת עד ה' אלוקיך ושמעת בקולו ככל אשר אנכי מצוך היום אתה ובניך בכל לבבך ובכל נפשך. אח"כ כתיב (שם פסוק ו) ומל ה' אלוקיך את לבבך ואת לבב זרעך לאהבה את ה' אלוקיך בכל לבבך ובכל נפשך למען חיידך. אח"כ כתיב עוד (שם פסוק ח) ואתה תשוב ושמעת בקול יהוה ועשית את כל מצותיו אשר אנכי מצוך היום.

ובתב האור החיים הק' דיש להעיר, אחר שאמר למעלה ושבת עד ה' ושמעת בקולו, מה מקום לומר עוד ומל ה', עוד רואני שאומר עוד, אחר כך ואתה תשוב וגו', שנראה שמה שקדם עדיין לא הגיע לתשובה, וזה אינו, כי אחר שמל לבו לאהבה

וזה נקרא סוף המדריוגות. וזהו וטהר ליבנו לעבדך באמת, עכד"ק.

בפרשתנו אנו קורים בפרשת התשובה, וכבר עוררתי בתחילת חודש אלול על החשיבות להגיד פרשת התשובה בימים אלו כפי המודפס בסידורים, ומי שעדיין לא התחיל לומר, עכשיו בהגיע עשרת ימי תשובה הזמן גורם שיזרו נפשו לאמרו, ובזכות אמירת פרשת התשובה נזכה להתעורר לחזור בתשובה שלימה.

וכאשר אנו מדברים מענין התשובה עלינו להבין ולדעת עבודת התשובה כיצד, ונזכיר דברי האור החיים הק' על פרשת התשובה שמבאר שבתחילת הפרשה כתיב (דברים ל א) והיה כי יבאו עליך כל הדברים האלה הברכה והקללה אשר נתתי לפניך והשבת אל לבבך בכל הגוים אשר הדיחך ה' אלוקיך שמה. וכותב שפסוק זו אינו חלק מעבודת התשובה, אלא הוא הכנה לתשובה, והוא מענת הנצחון ללבו הטועה. להכיר כי לא טוב עשה, וזה מה שנאמר בפרשה והשבת אל לבבך. פירוש, לצד שהרשעים לכבם טועה, לזה אמר והשבות אל לבבך, לשון רבים, שניהם הטועים בדרך לא טוב, שאצל הרשעים גם היצר טוב נתפס במעשה רשעו.

ובנגד שמירת מצות לא תעשה אמר ומל ה' אלהיך את לבבך וגו', וידוע כי ערלת הלב, הוא עשות רשע ואהבת הרשע, שלבו של אדם מהמדתו, וכנגדו אמר ומל וגו' לאהבה את ה', פירוש שתלביש האהבה אשר תיכן בך התוכן בריאתך בנעימות ידידות חיבת אלוֹקֵיך, ויחד שכר לזה, שיהפוך ה' כל הצרות מעלינו על שונאינו, כאומרו ונתן וגו' על אויביך וגו'.

ובנגד קיום מצות עשה, אמר ואתה תשוב וגו' ועשית את כל מצותיו הרי זה מצות עשה, ויחד להם שכר הקרבת התועלת כאומרו והותירך וגו' וישוב לשוב וגו'.

וזוהו עבודת התשובה ע"פ דרכו של האוה"ח הק' המוטל עלינו לתקן, היינו ג' ענינים אלו שהם לימוד התורה שמירת מצות ל"ת וקיום מצות עשה, שכעת בעת שאנו עומדים בשלהי השנה עלינו להביט ולפשפש אם למדנו בתוה"ק כראוי ואם קיימנו המצות בשלימות וכו'.

את ה' בכל לבו ובכל נפשו, אין לך תשובה גדולה מזו.

אכן לפי מה שפירשתי בפרשת כי תבא (לעיל כה טו) בין בענין הברכות בין בענין הקללות, שיש שלשה דברים כלליות במצות ה', א' היא עסק התורה, שנית שמירת מצות לא תעשה, שלישית קיום מצות עשה. לזה כשבא לומר תיקון התשובה סידר שלשתם.

בנגד תשובת תלמוד תורה, אמר תשובה ראשונה ושבת עד ה', וגמר אומר ושמעת בקולו שהוא תלמוד תורה, ולא הזכיר עמו דבר אחר, וזו היא התחלת התשובה שצריך השב עשות, ואמר כנגדה ושב ה' את שבותך ושב וקבצך וגו', כאומרם ז"ל (זוה"ק ח"ג עה.) שבזכות עסק התורה יהיו ישראל נגאלין. גם אמר על מה אבדה הארץ וגו', ויאמר ה' על עזבם את תורתו (ירמיה ט יא-טו), לזה כשישובו לתלמוד תורה, יקבצם ה' ויביאם אל הארץ אשר ירשו וגו'.

והנה בהפטרה שקראנו היום כתיב (ישעיה סג ט) בכל צרתם לא צר, וקרין לו צר (עי' סופה לא). היינו שהקב"ה מצטער בצרות של ישראל. ועלינו להעמיק קצת בדבר זה, שהרי אנו סובלים בזה הגלות המר מחמת עוונותינו, ובאמת שזה שיש צרות לעם ישראל אפשר שזה ביושר שעדיין לא שבנו כראוי, אבל עלינו להצטער וליתן לב על זה שגם הקב"ה מצטער בצרותינו, וכי למה זה תצטער ותיילל השכינה הק' מחמת שאנחנו חטאנו, איך אנו יכולים לעלות על הדעת שהקב"ה מצטער בצרותינו שבאים אלינו מחמת עוונותינו.

והנה התיבות 'לא' ו'לו' מרכיבים המילה 'אלול', ותכלית עבודתנו בימים אלו להפוך את הקרי לכתוב, שבמקום שיהיה לו צר, יהיה לא צר, שהקב"ה לא יצטער עוד בצערם שישראל, וזה ע"י שנשוב בתשובה שלימה וממילא יומתקו מעלינו כל הדינים ולא יצטרכו עמך בית ישראל עוד לצרות ורעות.

יעזור השי"ת שנוכה להתעורר בתשובה שלימה, ולעבדו באמת ובתמים, ונוכה לכתובה וחתומה טובה, ובקרוב נוכה לנחמת ציון ובנין ירושלים בביאת גוא"צ בב"א.

יעזור השי"ת שיקיים בנו תכלה שנה וקללותיה תחל שנה וברכותיה.

דברנא משנות נעורי כשהייתי בחור כבן שש עשרה נהרג אחד מחברי לספסל הלימודים בתאונת דרכים בימי בין הזמנים של הקיץ רח"ל, דבר זה זעזע אותי ביותר והיה ליבי כבד מאד, והנני זוכר שבראש השנה אחרי זה כשאמרת את תפילת 'בראש השנה יכתבון' בכיתי בכי גדול כשאמרת התיבות 'מי יחיה ומי ימות מי בקיצו ומי לא בקיצו'.

בל אחד מאתנו יודע עד כמה צרות רבות ורעות עברנו בזו השנה, חושבני שאין דבר אחד מכל אותם הדברים המוזכרים בתפילת 'ונתנה תוקף' שלא נתקיימו רח"ל בעם ישראל, מי במים ומי באש, מי במגפה, מי בחניקה ומי בסקילה וכו', ורק זה בשבוע האחרון שמענו על האסון שקרה ליהודי חשוב מארה"ב שטבע ר"ל במים ברכבו בשיטפונות שהיו שם. וע"ז צריכים אנו להתאמץ ביותר בתפילה להתחנן לפני אבינו מלכינו שיכטל מעלינו כל גזרות רעות ושיחדש עלינו שנה טובה ומתוקה.

חלק מהוצאות הגליון נדבת
ידידנו הר"ר אשר ישדאל פיטרמן שליט"א
לדגל שמחת היכנס בנו כמד אברהם לייב נ"י
לעול תודה ומצוות
יזכה לראות רוב נחת ותענוג דקדושה
ממנו ומכל יוצ"ח בבריות גופא ונהודא מעליא